

Design Sprint 3:

Kohti älykkään ja kestävän kaupungin yhteiskehittämisen mallia

Johdanto työpäiviin 1 ja 2

26.4.2022

Mitä olemme työprosessissa saavuttaneet tähän saakka?

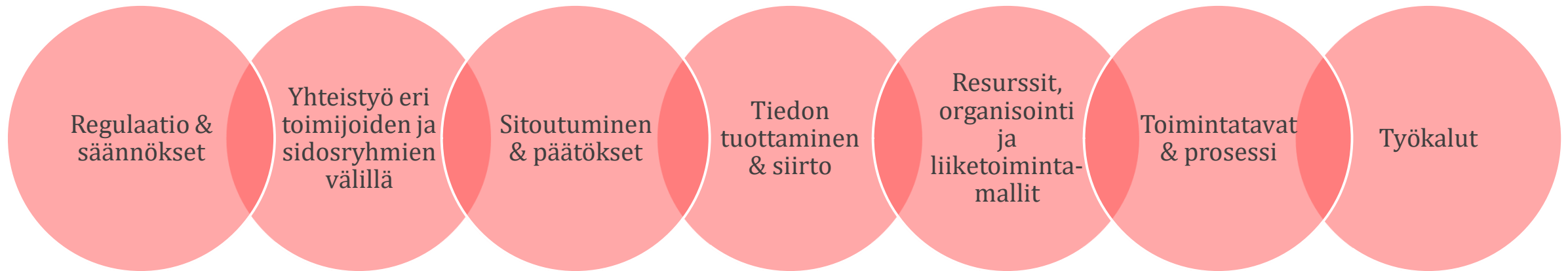
- ▶ 1. Älykkään ja kestäväen määritelmiä ja esimerkkejä
- ▶ 2. Yhteiskehittämisen haasteita ja ratkaisuja
- ▶ 3. Yhteiskehittämisen prosessin kuvaukset teemakohtaisesti
- ▶ 4. Älykkään ja kestäväen kaupunkialueen yhteiskehittämisen kontekstin hahmotus

Seuraavaksi astumme todellisiin kohteisiin hankkeiden ja toteutuksen äärelle - ja keskustelemme ja laajennamme löydöksiä niiden avulla.

Yhteiskehittäminen – haasteet ja ratkaisut

Mallin pohjaksi: Tunnistetut haasteet ja ratkaisut voidaan jaotella karkeasti seuraaviin kokonaisuuksiin – muodostettavan yhteiskehittämisen mallin kriittisiin rakennusosiin

Monet tunnistetuista haasteista liittyvät yleisesti kaupunkikehitykseen, ei vain kestävän kehityksen ja älykkyyden edistämiseen.

Yhteiskehittämisen keinovarasto:

MENETELMÄT TYÖKALUT

SPARCS / Konkreettisia yhteiskehittämisen tapoja

Toisilta oppiminen ja benchmarking, oppien hyödyntäminen mm. kaupunkien ja toimialojen yhteisillä foorumeilla ja platformilla (monikanavaisuus)

Teemakohtaiset sidosryhmätapaamiset, mm. energia-illat (ratkaisujen vaikutukset)

Keskusteleva lupaprosessi (ideaprosessi)

Seuranta, vaikutusten arviointi ja mittarointi yhdessä loppukäyttäjä mukaan lukien, arviointi eri näkökulmista, avoimuus (myös data) ja tuloksista viestiminen

Kokemusten ja oppien jakaminen onnistuneista ja epäonnistuneista kokeiluista, piloteista ja käytännöistä avoimesti, mm. yhteistapaamiset eri kaupunkien tai kaupungin eri osastojen kesken

Kokonaiskestävyyden varmistaminen yhdessä

Yhdessä pilotointi/demot alueilla

Tiedon vaihtaminen ratkaisutoimittajien, rakentajien ja kaavoittajien välillä, ei päällekkäisiä ratkaisuja

Jatkuva **viestintä ja vuorovaikutusmahdollisuus** koko suunnittelun ajan (nettisivut, kommentointimahdollisuus, osallistava havainnollistaminen, monikanavaisuus, "erätaukokeskustelut")

Suunnittelusta vastaavat tunnistavat eri vaiheiden **sidosryhmät ja painopisteet** sekä **vastuunjaon ja velvollisuudet** yhdessä sidosryhmien kanssa

Yhteisten **toimintaperiaatteiden määrittely** varhaisessa vaiheessa, yhteiset avoimuusvaatimukset (mm. seurannan data)

Tarpeiden, mahdollisuuksien ja nykyisen käytön **tunnistaminen** mm. **karttakyselyin** ja haastatteluilla ja jalkautumalla

Tavoitteiden, ministandardien asettaminen yhdessä ideointityöpajoissa ja niistä viestiminen

Erialaisten tulevaisuuspolkujen, **skenaarioiden ja halutun vision asettaminen yhdessä** ideointityöpajoissa ja niistä viestiminen jatkuvasti mm. havainnollistamalla, backcasting (visiosta tavoitteisiin ja toimenpiteisiin)

Tavoitelähtöisen **seurantamallin luominen yhteiskehittämällä**, sidosryhmät mukana tavoitteiden seurannassa

Sitoutumisen työkalut: hyötyjen näkyväksi tekeminen, pitkän ajan vaikutusten osoittaminen, elinkaariajattelu, yhteiset kestävän kehityksen sitoumukset (jo varhainen vaihe)

Mahdollisen **allianssin tai laaja-alaisen kehittämiskonsortion/foorumin** perustaminen ja jatkuva **roolituksen tarkistus**

Vaikutusten arviointi yhteiskehittämällä hyödyntäen mm. sidosryhmäpajoja ja arviointikyselyitä, vertaisryhmien käyttö uusilla alueilla

Haaste: miten sitouttaa eri toimijat toimimaan kokonaiskestävyyden näkökulmasta optimaalisella tavalla?

Yhteiskehittäminen prosessina:

ENERGIA

LIKKUMINEN JA PALVELUT

LUONTO

E13: **Kokonaiskestävyyden varmistaminen** jatkuvalla tiedottamisella ja uusien tulijoiden opastamisella

E12: **Tuloksien ja oppien jakaminen** avoimesti muihin aluekehityshankkeisiin

E11: Toteutuksen onnistumisen ja **vaikutusten jatkuva arviointi** ja näkyväksi tuominen avoimena rajapintana

E10: Rakennuttamisvaiheen jatkuva tiedottaminen ja **tavoitteiden seurantamallin käyttöönotto** julkisesti kaikille näkyvänä työkaluna

E9: Rakentamisvaiheen **allianssi/konsortiomallin rakentaminen** ja toimijoiden sopimuksellinen sitouttaminen kestävyyden ja älykkyyden tavoitteisiin

E8: Energiayhteisön toimijoiden **sitoumuksellinen sitominen** laadittuun ehdotukseen ja asetettuihin kestävyyden ja älykkyyden tavoitteisiin ja mittareihin

E1: Energiaverkon kestävyyden ja älykkyyden **tavoitteiden asettaminen** kaupunkistrategian pohjalta ja vuorovaikuttaminen kaupunkistrategiaan ja kunnalliseen päätöksentekoon

E2: Energiaverkoston suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon kiinnittyvien **toimijoiden tunnistaminen** alustavana markkina-vuoropuheluna ja kaupungin sisäisenä työnä

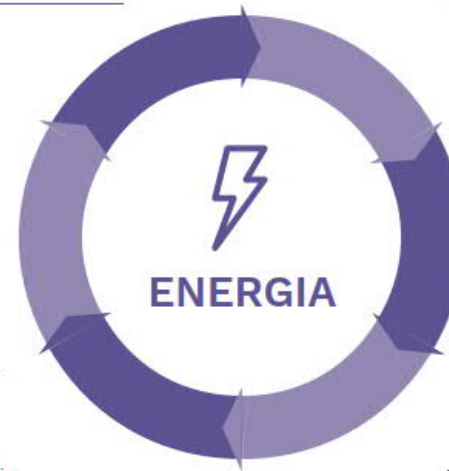
E3: Alueellisen energiaverkon ja energiatuotannon **vision rakentaminen työpajakokonaisuudessa yhteisesti** kaupungin, energiatoimialan yritysten, asiantuntijoiden ja asukkaiden kanssa

E4: Vision **kommunikointi ja kommentointi- ja kehityskierroksen järjestäminen** hankkeen verkkosivuilla. Jatkuvan dialogimahdollisuuden avaaminen kaikille sidosryhmille

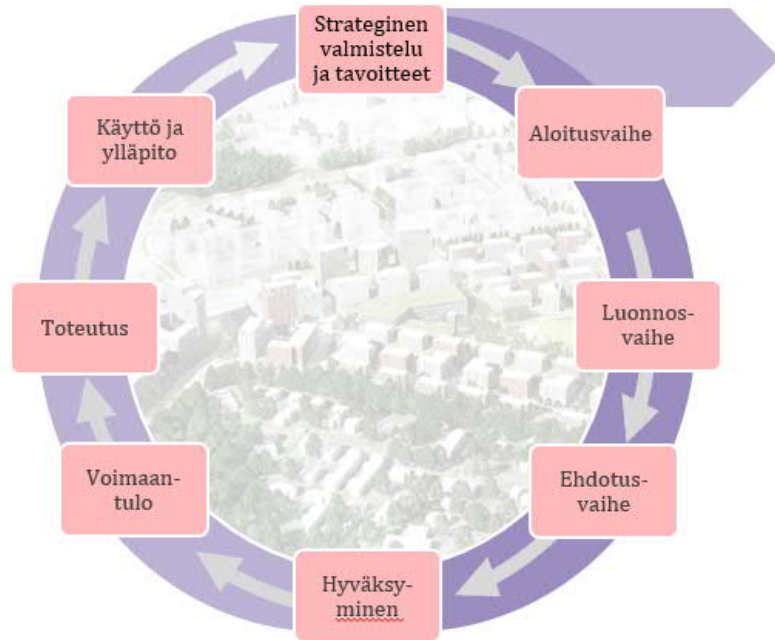
E5: Alueellisen **energiayhteisön** toimintamallin, roolien ja periaatteiden rakentaminen yhteisesti tietokartoituskyselyn, teknisen esiselvityksen ja työpajakokonaisuuden avulla

E6: **Energiaverkon visualisointimallin** rakentaminen vision ja yhteisömallin pohjalta ja asettaminen kommentoitavaksi hankkeen verkkosivuille

E7: **Kaavoitusratkaisujen iterointi** yhdessä energiayhteisön toimijoiden kanssa, sekä teknologia- ja ratkaisukilpailut ja **markkinavuoropuhelu** (elin-kaariratkaisujen huomioiminen)

Yhteiskehittämisen mallin konteksti ja variointi

- ▶ Älykkäiden ja kestävien kaupunkialueiden yhteiskehittäminen ei tapahdu kontekstista erillisessä sfäärissä, vaan vaatii onnistuakseen kaupungintason strategian, päätökset, organisoitumisen ja kehittäjäekosysteemit sekä uusia liiketoimintamalleja.
- ▶ Mallin sisällön ennakoidaan varioivan alueen rakenteen lähtötilanteesta, maanomistuksesta, sijainnista, kehittämiskonsorttiosta ja hankkeen sisällöstä/tavoitteista riippuen.
- ▶ Mallilla on suhde myös regulaatioon, maankäyttö- ja rakennuslain uudistukseen ja yleiseen yhteiskuntakehitykseen.

Yleinen yhteiskuntakehitys tukee kestävyys siirtymää

- ▶ 1. Kestävyys siirtymän eteneminen edellyttää yhteistyötä
- ▶ 2. Digitalisaatio tarjoaa mahdollisuuksia kestävyys siirtymän saavuttamiseksi
- ▶ 3. Vastuullisuuden kasvanut rooli yritysten ja yhteisöjen ohjauksessa luo ratkaisukykyä ja investointihalukkuutta
- ▶ 4. Rahoittajien lainarahan hinnan sitominen kestävyys siirtymän edistämiseen vauhdittaa siirtymää
- ▶ 5. Keskeiset tehtävät: päästöjen vähentäminen, luonnon lisääminen ja kompensatio sekä materiaalien resurssien kierto perustuvan talouden rakentaminen

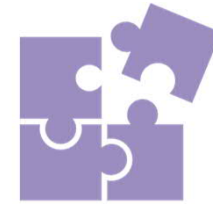

Kun energiasiiirtymä on jo ottanut loikan ja liikkumisen hiilineutraalisuuden kehitys kiihtyy, rakennetun ympäristön kestävyys siirtymä ei vielä ole päässyt täyteen vauhtiin.

Älykkään ja kestävän kaupunkialueen yhteiskehittäminen Espoossa

- ▶ Keran toiminnallisen kehittämisen prosessi
- ▶ Keran alueen kehittämissitoumus

Kerassa on edistetty yhteiskehittämistä ja sidosryhmien kanssa työskentelyä. Yhteiskehittämien mallin laadinta osaltaan jatkaa aloitettua työtä.

Kerassa on laadittu yhteinen sitoumus, joka on yhdessä sovittu suuntaviiva Keran kestäväälle kehittämiselle. Se on yleisluontoinen tahdonilmaisu kehittämisen suunnista. Nyt on aika tarkastella, miten se ilmenee konkretiassa.

Keran kehittämissitoumus

Keran kehittämisen tavoitteet

Kerassa hankkeeseen ryhtyvien tahojen tulee laatia kehittämissuunnitelma tässä sitoumuksessa asetettujen tavoitteiden toteuttamisesta kaupungin asettamalle arviointiryhmälle hyvissä ajoin ennen rakennusluvan jättämistä. Kehittämissuunnitelmassa tulee esittää, miten hankkeessa toteutetaan erilaisilla kehittämistoimenpiteillä seuraavia Keran kehittämisen tavoitteita:

1. Keraa kehitetään tiiviissä yhteistyössä
2. Kerassa tavoitellaan hiilineutraalisuutta vuoteen 2030 mennessä vähäpäästöisillä ja hiiltä sitovilla ratkaisuilla
3. Kerassa luodaan merkittäviä kiertotalouden ratkaisuja
4. Kera on kestäväenä kaupunginosana kansallinen ja kansainvälinen referenssikohde

Kiitos!

